

Milieudefensie Westerveld

e-mailadres:
alie.eiting@kpnmail.nl

bezoekadres Dokter van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 6 april 2021 ons kenmerk Z/21/039552-159212 behandeld door Peter van de Werf
uw kenmerk e-mail petervanderwerf@wdodelta.nl
onderwerp Ingezonden brief uitbreidingsplannen van mijnbouwbedrijf Vermilion

Geachte mevrouw Eiting en heer Kramer,

Op 27 januari 2021 heeft u het waterschap een brief gestuurd met vragen over gaswinningen in en rondom Diever. U spreekt uw bezorgdheid uit over het watersysteem en de uitbreidingsplannen met gaswinningen uit vijf nieuwe velden. Op 11 februari 2021 heeft u deze brief toegelicht tijdens de vergadering van het algemeen bestuur van het waterschap. In deze vergadering is afgesproken dat wij een schriftelijke reactie geven op uw brief. Ter voorbereiding hierop hebben de heer Esenkbrink en de heer Van der Werf op 16 maart 2021 met u gesproken en is uw brief inhoudelijk aan de orde gekomen.

Op basis van uw brief en het genoemde gesprek lichten wij in deze brief de volgende onderwerpen toe:

1. Rol van het waterschap in relatie tot mijnbouwactiviteiten;
2. Integrale beoordeling van de effecten door gaswinning uit de velden rondom Diever;
3. Hydrologisch rapport en watertoets ten aanzien van locatie Wapse, veld Diever;
4. Waterberging, grondwaterpeil en gaswinningen rondom Diever;
5. Bodemdaling in relatie tot waterbeheer.

1. Rol van het waterschap in relatie tot mijnbouwactiviteiten

Het waterschap is als lokale overheid belast met de zorg voor het watersysteem. In het algemeen gezegd betekent dit: de juiste hoeveelheid water, op het juiste moment, op de juiste plek en met de juiste kwaliteit. Het doel is om het watersysteem zodanig in te richten en te beheren dat de maatschappelijke functies in de leefomgeving blijvend kunnen worden bediend.

Mijnbouwactiviteiten, waaronder de gaswinningen rondom Diever, vinden plaats in de diepe ondergrond. Activiteiten in deze diepe ondergrond kunnen effect hebben op de bovengrondse leefomgeving. Het gaat dan om effecten als bodemdaling, bodemtrillingen en de integriteit van putten en leidingen in de bovengrond. Alle vormen van mijnbouwactiviteiten vallen onder de bevoegdheid van de minister van economische zaken en klimaat (EZK). Om onze taken als waterbeheerder goed te kunnen uitvoeren worden wij als adviseur betrokken bij het beoordelen van de winningsplannen. In de winningsplannen worden de effecten op de bovengrondse leefomgeving inzichtelijk gemaakt en door ons vertaald naar mogelijke gevolgen voor het waterbeheer en een advies hierover aan de minister.

2. Integrale beoordeling van de effecten door gaswinning uit de velden rondom Diever

In uw toelichting tijdens de vergadering van het algemeen bestuur stelde u voor om niet het effect van elke gaswinning afzonderlijk te beoordelen, maar de effecten van alle gaswinningen in de regio integraal te beoordelen. Net als u vinden wij dit een belangrijk punt in onze adviezen¹ richting de minister. Het totaal overzicht van bodemdalingen van de gaswinningen in de regio is vooral van belang waar bodemdalingen elkaar overlappen of vlak naast elkaar liggen. Deze samengestelde bodemdaling² is van belang om een juiste beoordeling van de gevolgen voor het watersysteem te maken. In 2018 hebben wij de minister verzocht de samengestelde bodemdaling onderdeel uit te laten maken van het winningsplan. Dit maakt het voor ons mogelijk om er over te adviseren.

De minister heeft ons advies op dit belangrijke punt overgenomen. In het gewijzigde winningsplan Diever (2019) en het gewijzigde winningsplan van Vinkega (2019), alsmede aangekondigd in de informatiesessie van 11 februari 2021 over de nieuwe velden Boergrup en Lombok, wordt de samengestelde bodemdaling in de regio meegenomen in de winningsplannen. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling en bevordert de integrale beoordeling van de effecten van gaswinningen in de regio.

De minister heeft op dit moment het winningsplan van de velden De Bree, Smitstede en Leemdijk nog niet in procedure gebracht. Wij zijn daarmee nog niet in de gelegenheid gesteld om over deze drie velden te adviseren. Vanwege een verwachte overlap met de bodemdalingen van de bestaande productievelden, zijn wij van mening dat in het inpassingstraject³ van de nieuwe velden Boergrup en Lombok alle bekende bodemdalingen in de samengestelde bodemdaling moeten worden meegenomen. Net als u, hebben wij ambtelijk op 25 maart 2021 ambtelijk deelgenomen aan werksessies voor het opstellen van de notitie reikwijdte en detailniveau. En is dit punt door ons benoemd.

3. Hydrologisch rapport en watertoets ten aanzien van locatie Wapse, veld Diever

In ons watertoets advies van 9 april 2013 op de mijnbouwlocatie Wapse hebben wij aangegeven dat het wenselijk is om, in verband met de bodemdaling, een geohydrologisch rapport te overhandigen. In ons advies van 26 september 2016 op het winningsplan in Wapse gingen wij uit van een verwachte bodemdaling van 2 tot 4 centimeter, waarbij wij de minister gevraagd hebben om de effecten op grond- en oppervlaktewater hiervan in beeld te brengen. Later hebben wij, met behulp van een zienswijze op het instemmingsbesluit, ons verzoek kracht bij gezet.

Wij hebben destijds van een verdere procedure afgezien. De minister heeft aangegeven dat de 2 cm bodemdaling niet het mid-case scenario betrof, maar het high-case scenario. Daarnaast kunnen wij deze verwachte bodemdaling opvangen in ons watersysteem en ook in de toekomst het juiste peil hanteren voor de functies in het gebied. Wij concluderen dat er, met de kennis van toen, te weinig aanleiding was om een hydrologisch rapport van Vermilion te verlangen. Het is voor ons doorgaans mogelijk om het peil, binnen een beperkte bandbreedte, mee te laten bewegen met de bodemdaling zodat er lokaal geen ongewenste effecten voor de gebruiksfuncties optreden.

¹ In 2017, in ons advies op het winningsplan Eesveen, hebben wij de minister gevraagd om de samengestelde bodemdaling van alle gaswinningen in de regio inzichtelijk te maken. In 2018 hebben wij dit standpunt nogmaals herhaald in ons advies op het winningsplan De Blesse – Blesdijke en de minister verzocht om de samengestelde bodemdaling een plek te geven in het winningsplan.

² Ook wel cumulatieve bodemdaling genoemd.

³ Rijkscoördinatie-regeling traject voor het inpassen van een nieuwe mijnbouwlocatie voor de velden Boergrup en Lombok. Hierbij wordt onder andere een procedure voor een plan MER en een project MER doorlopen.

4. Waterberging, grondwaterpeil en gaswinnings rondom Diever

De door u aangegeven afname in waterbergend vermogen in de bodem ontstaat alleen in een situatie waarbij wij het peil niet mee kunnen laten bewegen met de bodemdaling als gevolg van de gaswinnings. In deze situatie zou er lokaal verhoging van het grondwaterpeil optreden, met als gevolg minder waterberging in de bodem. Daarmee stroomt het regenwater sneller af. Zoals eerder aangegeven laten wij het peil langzaam in de tijd mee bewegen met de beperkte bodemdaling en ontstaat daardoor geen afname in waterbergend vermogen in de bodem.

5. Bodemdaling in relatie tot waterbeheer

De bodem kan door verschillende oorzaken dalen. Denk bijvoorbeeld aan compressie van de bodem door belasting, inklinken van klei of het oxideren van veen. In ons watersysteemontwerp en -beheer houden wij standaard rekening met deze zogeheten autonome bodemdaling. Verdeeld over een langere periode kan het watersysteem, in zijn geheel beschouwd, een bodemdaling van tenminste vijf centimeter opvangen. Deze vijf centimeter is niet, zoals u aangeeft, een kritische waarde voor het watersysteem.

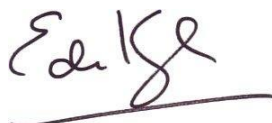
Hoeveel bodemdaling door gaswinnings lokaal kan worden opgevangen is van vele factoren afhankelijk. Bijvoorbeeld de geografische ligging van de bodemdaling, lokaal voorkomende bodemsoorten, de lokale afwateringssituatie, de ligging van lokale knelpunten in ons watersysteem en draagkracht van de inliggende gebruiksfuncties. Bij ieder winningsplan dat ons wordt voorgelegd, beoordelen wij of lokale knelpunten in het watersysteem kunnen ontstaan door bodemdaling en beschrijven wij in ons advies aan de minister van EZK. In ons laatste advies aan de minister⁴, verwachten wij bij het veld Vinkega lokaal geen knelpunten in het watersysteem door de samengestelde bodemdaling van net iets meer dan vijf centimeter⁵.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend

het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

E. de Kruijk

de dijkgraaf

D.S. Schoonman

⁴ 15 november 2019, advies op het gewijzigde winningsplan Vinkega.

⁵ Op het diepste van de bodemdaling. Naar de randen toe loopt de bodemdaling af tot maximaal 2 centimeter.